

ΤΟΥ
ΓΙΑΝΝΗ
ΒΟΥΛΓΑΡΗ

Οι αντιπροσωπευτικές φιλελεύθερες δημοκρατίες είναι τα καλύτερα πολιτικά συστήματα από όσα διαθέτουμε, παρουσιάζουν όμως ένα σοβαρό πρόβλημα. Πάσχουν από μυωπία. Η όρασή τους περιορίζεται στον στενό ορίζοντα των επόμενων εκλογών ή, ακόμα βραχύτερων, κομματικών ή προσωπικών σκοπιμοτήτων. Συμβαίνει σε όλες τις δημοκρατικές χώρες, αλλά σε εμάς παραείναι. Συμβαίνει επίσης ανεξαρτήτως συγκυριών, σε στιγμές όμως εθνικής κρίσης, το πρόβλημα μπορεί να αποβεί μοιραίο ή να έχει μοιραία αποτελέσματα.

Είμαστε αρκετά κοντά σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Εχουμε συνείδηση ότι οι δραματοποιήσεις, σκόπιμες ή αυθόρμητες, συνηθίζονται στις περιόδους που τα πράγματα στενεύουν εξαιρετικά. Όλο και περισσότερο, όμως, η οικονομικοκοινωνική κρίση υπάρχει κίνδυνος να εξελιχθεί σε ανοιχτή πολιτική κρίση με αποτέλεσμα να χαθεί ο έλεγχος της κατάστασης. Σε περιόδους που τα πράγματα στενεύουν, συνηθίζεται επίσης η καταφυγή σε «μαγικές λύσεις» γιατί αυτές μας παρηγορούν ότι μπορούμε να αποφύγουμε τις δύσκολες επιλογές. Επειδή καταναλώσαμε ουκ ολίγες «μαγικές λύσεις» τον τελευταίο χρόνο, είναι ίσως χρήσιμη μια απλή αναδρομή σε αυτές. Αρχικά λανσαρίστηκε ως καλύτερη επιλογή η μονομερής και ανεξέλεγκτη χρεοκοπία κατά τα πρότυπα της Λατινικής Αμερικής. Σε αυτήν προέβρεπαν κυρίως ιδιότελά αγγλοσαξονικά κέντρα και τα αντιδυτικά ανακλαστικά της εγχώριας Αριστεράς.

Αντί να κοιτάμε, λοιπόν, πώς θα αποφύγουμε τη χρεοκοπία μελετώντας κατά προτίμηση οικεία παραδείγματα ευρωπαϊκών χωρών που μπόρεσαν σε στιγμές κρίσης να ανασυνταχθούν, γίναμε ειδικοί της Αργεντινής, του Ισημερινού και της Ουρουγουάης. Κατόπιν, περιλάβαμε τον μεγάλο Κέινς και φαντασιωθήκαμε μια «κεϊνσιανή ενίσχυση της ζήτησης» ως απάντηση στην ύφεση. Ξαν να είχαμε ξεχάσει ότι χρόνια τώρα το Δημοσίο Ταμείο «ενίσχυε τη ζήτηση» αφοδώς και αλόγιστα με διαρκή ελλείμματα που τα τελευταία χρόνια έφτασαν το 15% του ΑΕΠ, χωρίς όλα αυτά τα χρήματα να προάγουν επαρκώς την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Συζητάμε τώρα, πολύ και άτσαλα, την «αναδιάρθρωση» αποδίδοντάς της επίσης σωτήριες ιδιότητες παρότι πολλοί ειδήμονες υποστηρίζουν ότι και αν πετύχει θα προσφέρει βεβαίως μια ορισμένη ανακούφιση, αλλά δεν θα αλλάξει αισθητά την εξάρτηση από τους ευρωπαϊκούς μηχανισμούς διάσωσης και θα κάνει πιο επιτακτική την ατζέντα των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων.

Τέλος, επαναλαμβάνουμε σχεδόν λειτουργικά ότι «η Ευρώπη δεν θα μας αφήσει να χρεοκοπήσουμε» γιατί θα συμπαρασύρουμε και την ίδια στην καταστροφή. Οντως, οι Ευρωπαίοι δεν θέλουν να χρεοκοπήσουμε, όχι μόνο γιατί ανησυχούν για ενδεχόμενες αλυσισδωτές επιπτώσεις, αλλά και γιατί οι περισ-

Πριν ο Κόμπιους φθάσει στο χτένι

Οι παραλείψεις και οι ολιγωρίες έχουν περιορίσει την αυτονομία μας στις επιλογές

“

Λύου
Λουζίου
έτσι

ότεροι υποστηρίζουν το μακροχρόνιο «σχέδιο του ευρώ». Παράλληλα όμως δημιουργούνται νέες συνθήκες, αλλάζουν οι κάτοχοι του ελληνικού χρέους, οι ευρωπαϊκές τράπεζες παίρνουν μέτρα αυτοπροστασίας τους από την ενδεχόμενη χρεοκοπία μας. Ακόμα χειρότερα, η κοινή γνώμη των χωρών του Βορρά (βλέπε πρόσφατα Φιλανδία) δυστροπεί στη χρηματοδότηση του Νότου. Κάποια στιγμή, λοιπόν, μπορεί να ενταθούν οι πιέσεις προς την πόρτα εξόδου αν πιστοποιηθεί ότι η Ελλάδα αδυνατεί να παρακολουθήσει το ευρωπαϊκό γίγνεσθαι. Πόσω μάλλον, αν η Ιρλανδία και η Πορτογαλία αποδείξουν το αντίθετο.

Η χώρα τελεί σήμερα σε πλήρη σύγχυση, δεν έχει κάποιο βασικό σενάριο για το άμεσο μέλλον, βομβαρδίζεται από διαφορετικές προβλέψεις και προτάσεις

Οι «μαγικές λύσεις» δημιουργούν προσωρινές υπεκφυγές μέχρις ότου όμως η πραγματικότητα, οι «αριθμοί» ή οι «ξένοι» μάς υποχρεώσουν να επανέλθουμε. Επανερχόμαστε όμως σε ένα δυσκολότερο σημείο καθώς οι παραλείψεις, οι ολιγωρίες και οι μπάσταρδες «λύσεις» έχουν περιορίσει την αυτονομία μας στις επιλογές, την κυριαρχία πάνω στις τύχες μας, την κοινωνική συνοχή που υποτίθεται ότι προσπαθούμε να περισώσουμε με την πολιτική ατολμία. Κοιτώντας τη μακρύτερη διάρκεια διαπιστώνουμε ότι, δυστυχώς, αυτή η πολιτική συμπεριφορά τείνει να παγιωθεί. Μετά το ευρώ έπρεπε να είχαμε αρχίσει να αναπροσαρμόζουμε το μοντέλο ανάπτυξης. Η αποτυχία ήπιας μεταρρύθμισης του Ασφαλιστικού το 2001, αλλά κυρίως η πολιτική της αδράνειας στο μοιραίο διάστημα 2004-2009 έφεραν τη χώρα αδυνατισμένη ενώπιον της παγκόσμιας κρίσης της περιόδου 2007-8. Όταν η κρίση ξέσπασε, αντί να ληφθούν άμεσα μέτρα

που θα ήταν τότε πολύ πιο ήπια, επικράτησε το «ας' τα για αργότερα». Στα μέσα του 2009, ενώ οι ηγεσίες ήξεραν τον εκτροχιασμό των δημόσιων οικονομικών, συνέχισαν στη γραμμή «τα λεφτά υπάρχουν», «θα ενισχύσουμε τη ζήτηση για να έχουμε ανάπτυξη», με αποτέλεσμα να φτάσουμε στο Μνημόνιο ως τη μη χείρονα λύση (επιπλέον ατυχία, μόνο τότε, μετά την υπογραφή του, η Ν.Δ. ανακάλυψε τη μαγική φόρμουλα εξάλειψης του χρέους σε έναν χρόνο). Όταν η τρόικα διάβασε το απόσπασμα από τα προεκλογικά προγράμματα των δύο κομμάτων εξουσίας, που σωστά έλεγαν ότι χρειάζεται να εκμεταλλευτούμε με τον αλφα ή βήτα τρόπο τη δημόσια περιουσία για να μειώσουμε το χρέος, τότε είδαμε τα μεγάλα μίντια να φρίττουν και τα δύο κόμματα να αλληλοκαταγγέλλονται για το επερχόμενο ξεπούλημα. Ετσι, λοιπόν, η χώρα τελεί σήμερα σε πλήρη σύγχυση, δεν έχει κάποιο βασικό σενάριο για το άμεσο μέλλον, βομβαρδίζεται από διαφορετικές προβλέψεις και προτάσεις (και μετρώ μόνο εκείνες που εκφέρονται από σοβαρές πηγές, όχι τις μικροκομματικές αερολογίες).

Η συνέχιση όμως αυτής της πρακτικής είναι προβλέψιμη και αναπόφευκτη. Σημαίνει ότι η χώρα θα πηγαίνει από τον έναν ευρωπαϊκό μηχανισμό στον άλλον, απλώς για να επιβιώσει με χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, υψηλά επιτόκια και υψηλή ανεργία. Θα υφίσταται τους ρητούς ή άρηπτους όρους των δανειστών χωρίς σοβαρά διαπραγματευτικά ικανότητα και θα είναι έκθετη σε ενδεχόμενες δυσμενείς εξελίξεις της

ευρωπαϊκής διαδικασίας. Θα γινόμαστε πιο φτωχοί χωρίς να αλλάζουμε τις δομές που οδήγησαν στην κρίση.

Η προϋπόθεση για να αντιστραφεί αυτή η πορεία είναι επίσης προφανής. Όλη η ουσία για μια «επανεκκίνηση» της κυβέρνησης επομένως και της χώρας συνοψίζεται στο να εκδηλώσει και να κοινωνήσει μια σταθερή πολιτική βούληση ανασύνταξης της χώρας. Βούληση ότι η Ελλάδα θέλει να ξεπεράσει δυναμικά την κρίση και να διαμορφώσει τις προϋποθέσεις ενός νέου παρατεταμένου κύκλου βιώσιμης ανάπτυξης. Όταν η Ελλάδα πεισθεί η ίδια θα πείσει και τους άλλους. Θα μπορέσει τότε να αξιοποιήσει καλύτερα τα περιθώρια διαπραγμάτευσης που αντικειμενικά προσφέρει η αλληλεξάρτηση των χωρών της ευρωζώνης για να εξασφαλίσει ευνοϊκότερους όρους δανεισμού, χρηματοδότησης, αναδιάρθρωσης, επιμύκνωσης ή ό,τι άλλο.

Όσο μυωπική και να είναι η Δημοκρατία μας, δεν μπορεί να μη βλέπει το εθνικό συμφέρον και την προφανή αλληλουχία των πραγμάτων. Πόσω μάλλον η κυβερνητική παράταξη, η οποία καλά θα κάνει να σκεφθεί τον εαυτόν της έναν χρόνο μετά, όταν το Μνημόνιο θα βαίνει προς το τέλος του. Αν η οικονομία έχει αρχίσει να ανακάμπτει και η χώρα να ανασαίνει, τότε θα μπορεί να κοιτά με ελπίδα τις εκλογές του 2013. Αν μέχρι τότε, είτε έχει πετάξει την πετσέτα είτε απλώς έχει φυτοζωήσει, θα υποστεί συντριπτικό χτύπημα, τέτοιο που της Ν.Δ. το 2009 θα είναι χάδι. Και θα υποστούν το χτύπημα όλοι μαζί, συμφωνούντες, διαφωνούντες και αδρανούντες.

Στίγμα

Από τη μια κλαιγόμαστε και από την άλλη γλεντάμε

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΧΡ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ

Οτι περάσαμε καλά, περάσαμε καλά, δεν μπορώ να πω. Και βόλτες πήγαμε – δεν έμεινε γωνιά της ελληνικής γης που να μη δέχθηκε μερικούς «Αθηναίους» –, και αρνί φάγαμε, και βαρελότα ρίξαμε, και δυο-τρεις νεκρούς είχαμε από αυτή τη βλακεία. Τέλος πάντων, συμβαίνουν αυτά διότι, όπως έχουμε ξαναπεί, η βλακεία είναι ανίκητη. Επίσης, τηρήσαμε το έθιμο να σκοτωνόμαστε στον δρόμο κάθε Πάσχα και κάθε μεγάλη έξοδο. Καμιά τριανταριά δεν γύρισαν πίσω, άσε πόσοι άλλοι τραβιούνται στα νοσοκομεία και θα τραβιούνται για πολύ ακόμη. Γενικά γιορτάσαμε το Πάσχα όπως του έπρεπε, ανεξάρτητα από την κρίση, διότι του Έλληνα οτιδήποτε άλλο πες του, μόνο για κρίση μην του μιλάς γιατί τα παίρνει άσχημα στο κρανίο και κάνει τα εντελώς αντίθετα από όσα του ζητούν να κάνει το ΔΝΤ, η τρόικα, ο Παπακωνσταντίνου και φυσικά οι τεράστιοι οικονομολόγοι (διάβαζε καταστροφολόγοι) των καναλιών. Οχι, καλά περάσαμε. Δεν μπορώ να πω...

Μεταφέραμε και γκρίνια

Βασικά, αν δεν υπήρχε κι αυτή η γκρίνια που μετέφερε ο καθένας μας εκεί όπου πήγε, θα περνούσαμε ακόμη καλύτερα. Διότι, κύριε, είμαστε όλοι εκεί που είμαστε, άλλος σε νησί, άλλος σε Αράχοβα και Καϊμακτσάλν και άλλος σε Κέρκυρα και τέτοια, περνάμε καλά, έχουμε λειώσει στα τσίπουρα και πάνω που έρχεται το πέμπτο παραφάκι, εσύ θυμάσαι την κρίση και τις επιπτώσεις της. Και να το Δου Νου Του που μας έχει καταδικάσει στη φτώχεια και την ανέχεια, και να πώς τα έκανε ο Γιώργος, και να που δεν ξέρει τι του γίνεται και δεν καταλαβαίνει ότι πρέπει να δημιουργήσει ανάπτυξη, και να το ένα και να το άλλο, και πόσο φτωχότεροι γίναμε, και μωρέ όλοι ίδιοι είναι, και μη μου λες εμένα ότι είναι πολιτικοί αυτοί που έχουμε, και άλλα τέτοια δυσόσιωνα. Τόσο που στο δέκατο παραφάκι δεν θέλεις να θυμάσαι τίποτε – ούτε Στρος-Καν ούτε Τρισέ ούτε τον άλλον, τον... Βαν Ρόμπα πώς τον λένε. Μη σου πω ότι δεν θέλεις να θυμάσαι ούτε ποιος είσαι!

Γέμισαν τα θέρετρα

Κατά τα λοιπά, βιώνουμε την κρίση. Τη βιώνουμε, ρε παιδί μου, σκληρά! Όπως μάλιστα είδα στο Star, δεν υπήρξε κοσμικό θέρετρο που να μην κατακλύστηκε από χιλιάδες εκδρομείς οι οποίοι, πάντα στο πλαίσιο της κρίσης, του 'δωσαν και κατάλαβε. Θα μου πεις τώρα, δηλαδή τι έπρεπε να κάνουμε; Να κάτσουμε να κλάψουμε τη μοίρα μας για το κακό που μας βρήκε; Να κοιτάμε τα spreads να φτάνουν στον Θεό (όπως λένε κι οι ξανθιές για τη ρίζα – τέτοια ενθέρωση η στήλη, παρακαλώ) και τον Παπακωνσταντίνου να επιμένει ότι του χρόνου θα βγούμε στις αγορές; Και τι είναι οι αγορές για να βγούμε εμείς βόλτα όποτε γουστάρουμε;

Όσα αυτοκίνητα με εκδρομείς του Πάσχα πέρασαν εφέτος από τα διόδια, περίπου τα ίδια είχαν περάσει και πέρσι

Από το Οσλο ξεκινά ο μαραθώνιος του Γιώργου

Από τη Νορβηγία θα ξεκινήσει ο νέος διπλωματικός μαραθώνιος του Γιώργου Παπανδρέου (φωτογραφία), ενόψει της κρίσιμης Συνόδου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα τέλη Ιουνίου. Στις 13 Μαΐου θα μεταβεί ο Πρωθυπουργός στο Οσλο και στις 25 του ίδιου μήνα θα επισκεφθεί το Παρίσι, στην τρίτη ή τέταρτη για φέτος επίσκεψή του στη γαλλική πρωτεύουσα. Μου λένε ότι για μετά το Παρίσι δεν έχει κλειστεί τίποτε και πως κόλα είναι στο τραπέζι». Αυτό σημαίνει ότι είναι η περίοδος κατά την οποία γίνονται οι απαραίτητες διαβουλεύσεις προκειμένου να κλειστούν τα ραντεβού. Κατά τις πηγές μου στο Μαξίμου, αντίθετα, πρέπει να θεωρείται μάλλον τελειωμένη υπόθεση η επίσημη επίσκεψη στο Πεκίνο στις αρχές του καλοκαιριού...

Η Πλατεία Κολωνακίου ή η Πλατεία Αριστοτέλους; Ελα μου ντε, τι είναι; Οχι, προς Θεού, δεν είπα να παραδώσουμε τα όπλα, όχι. Δεν μπορώ όμως να (μας) ακούω να κλαιγόμαστε και από την άλλη να καίγεται το πελεκούδι, που λέγανε παλιά, από τα γλέντια! Ή έχουμε κρίση και το ρίχνουμε στη νηστεία και την περισυλλογή ή δεν έχουμε και το γλεντάμε κανονικά. Και τα δυο μαζί δεν γίνεται, εκεί θέλω να καταλήξω. Εντάξει;

Να σωθεί η παρτίδα

Θέλω να ελπίζω. Όπως ελπίζω, σχεδόν μεταφυσικά, ότι στο τέλος της ημέρας θα σωθεί η παρτίδα. Πώς σώζεται το ματσάκι στο 93' και εκεί που πήγαμε για καραμπινάτο «X», γίνεται νίκη και δεν πιστεύεις στα μάτια σου; Πώς έφαγε το γκολ ο Παναθηναϊκός από την ΑΕΚ στο 95', στην τελευταία φάση, και αντί να προκριθεί το Τριφύλλι στον τελικό του Κυπέλλου, προκρίθηκε ο Δικέφαλος και παίζει με τον Ατρόμπτο; Ε, έτσι ακριβώς. Θα μου πεις, με όσα ακούγονται σε σχέση με την κρίση, το να σωθεί η χώρα δεν συγκρίνεται ούτε με αυτό. Όπως όμως μου είχε πει το '89 ο Ιωάννης Ζίγδης, ακέραιος δημοκράτης πολιτικός, «αυτή η χώρα 3.000 χρόνια τώρα βρίσκεται στο χείλος του γκρεμού. Το βήμα μπροστά δεν το έχει κάνει. Τι σε κάνει να πιστεύεις ότι θα το κάνει τώρα»; Ναι, ξέρω ότι με λόγια δεν σώζεται η κατάσταση. Αλλά εδώ που φτάσαμε, τι άλλο να πούμε;

Ανατριχιαστικές ομοιότητες

Υστερα, διαβάζω την Ιστορία. Και για την πτώχευση επί Χαρ. Τρικούπη και για την πτώχευση επί Ελ. Βενιζέλου. Για το τι λεγόταν, γραφόταν και γινόταν τότε. Και είναι τόσο ανατριχιαστικές οι ομοιότητες, που είναι πραγματικά να απορείς πώς δεν βάλουμε μυαλό ως λαός. Αναπόσπαστο κομμάτι αυτής της ιστορίας, πέρα από το τι έκαναν αυτοί οι δύο σπουδαίοι πολιτικοί που έμειναν στην Ιστορία, είναι ασφαλώς η στάση της αντιπολίτευσης. Θυμάται, ας πούμε, κανείς ότι τον Τρικούπη διαδέχθηκε κάποιος Σωτηρόπουλος, ο οποίος έταξε λαγούς με πετραχήλια σε σχέση με την πτώχευση; Ή ότι ο Βενιζέλος μπροστά στο φάσμα της χρεοκοπίας, για την οποία δεν ήταν και υπεύθυνος αφού είχε παραλάβει κατεστραμμένη την οικονομία, πρότεινε να δημιουργηθεί οικονομική κυβέρνηση, αλλά ο τότε αρχηγός της αντιπολίτευσης (και της Δεξιάς) Παναγιής Τσαλδάρης την τσολοπάρισε, κατηγορώντας την κυβέρνηση ότι επιχειρεί να μεταθέσει τις ευθύνες της – οποιαδήποτε ομοιότητα με τη στάση που τηρεί ο Σαμαράς είναι απολύτως... συμπτωματική! Ο Τσαλδάρης ήθελε να γίνει πρωθυπουργός, και έγινε για λίγο, ανοίγοντας τον δρόμο στη δικτατορία Μεταξά. Μαύρα χρόνια.

Εναλλακτικά

Η λογική του μονόχειρα

ΤΟΥ ΔΗΜ. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΧΟΥΜΕ ΜΙΑ κυβέρνηση που παίζει μόνο με το δυνατό της χέρι. Εξήγηση: καθένας μας έχει, κατά κυριολεξία, μεγαλύτερη άνεση με το ένα από τα δύο χέρια – συνήθως το δεξί. Ισχύει στο μπάσκετ, στο τένις ή στο γράψιμο. Μεταφορικά, η διαπίστωση ισχύει και για μη φυσικά πρόσωπα. Ομάδες, εταιρείες ή κυβερνήσεις έχουν περισσότερο αναπτυγμένες κάποιες δεξιότητες – το καλό τους χέρι – παρά κάποιες άλλες. Αρα η τάση τους είναι να παίζουν με το δυνατό χέρι.

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ Παπανδρέου δεν αποτελεί εξαίρεση. Υπουργός Εξωτερικών για μακρινές πτήσεις, πολιτικός με διεθνές επώνυμο και υπεραναπτυγμένο κοσμοπολιτισμό, ο ίδιος ο Γιώργος έπαιξε με αυτοπεποίθηση στο κομμάτι του γηπέδου που δεν πολυάπτησε το πόδι του ο – προκάτοχός του στην πρωθυπουργία – Κώστας Καραμανλής. Δηλαδή στα εξωτερικά. Η χώρα είχε πρόβλημα στην οικονομία – δηλαδή στο εσωτερικό. Αυτό όμως αντιμετωπίστηκε εξ αρχής από τον Παπανδρέου και τους ανθρώπους του ως πρόβλημα που θα μπορούσε να λυθεί εκτός συνόρων. Τα δοκίμασαν όλα. Την αναθέρμανση της προσέγγισης με την Τουρκία – με ολίγη από ενεργειακή διπλωματία. Δεν απέφερε ως τώρα τίποτε από αυτό. Μια γρήγορη θεαματική επίσκεψη στην Ουάσιγκτον του Ομπάμα από τον Οκτώβριο του 2009. Δεν υπήρξε αμερικανική ανταπόκριση. Μετά ο Γιώργος – και καθ' ομοίωσίν του – ο υπουργός Οικονομικών Γιώργος Παπακωνσταντίνου ξεχύθηκαν στην Ευρώπη. Ο καταγιγισμός ταξιδιών και συνεντεύξεων σε ξένα ΜΜΕ τους τελευταίους δεκαοκτώ μήνες ξεπερνά ό,τι αντιστοιχείο έχει γίνει σε όλη την ιστορία του ελληνικού κράτους. Εις μάτην. Οι αγορές μάς εκτέλεσαν και βρεθήκαμε στο Μνημόνιο.

ΚΑΠΟΙΟΙ επιμένουν ότι όλα αυτά ήταν αναπόφευκτα. Και επισμαίνουν ότι το καλό χέρι της κυβέρνησης Παπανδρέου στα εξωτερικά μάς έσωσε από τα χειρότερα. Σωστό. Αλλά το παιχνίδι χάθηκε στο εσωτερικό. Στα χαώδη Υπουργικά Συμβούλια του Δεκεμβρίου του 2009 και στο νερωμένο – λόγω πολιτικής σκοπιμότητας – Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Αλλά και στην κακοφωνία ανάμεσα στο βαθύ ΠΑΣΟΚ και τις ρεαλιστικές υπουργικές φωνές που ήταν μειοψηφία στην κυβέρνηση. Το πρόβλημα ήταν πολιτικό. Δυστυχώς, ανάλογο είναι η κατάσταση τώρα. Η κυβέρνηση – έχοντας ανοιχτά κανάλια με το εξωτερικό – σκέπτεται να κάνει κάτι με το χέρι, διότι τα μαθηματικά δεν βγαίνουν. Πολύ καλά. Ωστόσο, οτιδήποτε μοιάζει με αναδιάρθρωση – στην εκδοχή της επιμήκυνσης – δεν είναι βέβαιο ότι λύνει τα προβλήματά μας αν παράλληλα δεν πηγαίνει καλά το πρόγραμμα εξυγίανσης της οικονομίας στο εσωτερικό. Και το πρόγραμμα αυτό δεν πηγαίνει καλά. Από τον Φεβρουάριο και μετά η κυβέρνηση έχει κολλήσει σε κινούμενη άμμο. Ο κίνδυνος είναι να πάει να πιαστεί από το κλαδί της αναδιάρθρωσης κι αυτό να σπάσει.